

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris,

a examinat, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripția Bălți, Bodareu Octavian, prin care solicită casarea deciziei din 29 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privindu-l pe

Calugari Dionisie Xxxx, xxxxxxxx

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.08.2021 – 17.06.2022 (prima instanță);
2. 13.07.2022 – 29.11.2022 (instanța de apel);
3. 06.02.2023 – 28.02.2024 (instanța de recurs).

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți /sediul central/, Calugari Dionisie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 371 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie sumă de 30000 lei.

În temeiul art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală și art. 2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021), s-a eliberat Calugari Dionisie de la executarea pedepsei stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 371 alin. (1) Cod penal.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Călugări Dionisie, îndeplinind serviciul militar prin contract în Brigada 1 infanterie motorizată, dislocată în mun. Bălți, strada 31 August, nr. 24, în funcția de mitralior grupa 1 infanterie motorizată (BTR-60), plutonul 1 infanterie motorizată (BTR-60), grad militar de soldat clasa II, pe data de 14.06.2021, ora 07.30, urmărind scopul eschivării de la serviciul militar, în mod nejustificat, nu s-a prezentat la serviciu.

Astfel, prin acțiunile sale, Călugari Dionisie a săvârșit infracțiune prevăzută de art. 371 alin. (1) Cod penal - *dezertarea, adică neprezentarea la serviciu în scopul eschivării de către un militar.*

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Cîrma Cristina, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să

fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.371 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, invocând că:

- cauza a fost examinată în lipsa inculpatului, care a fost anunțat în căutare și nu a depus cerere de aplicare a legii cu privire la amnistie;

- instanța de judecată examinând cauza penală în privința lui Călugări Dionisie în procedură generală și în lipsa acestuia și constatând vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 371 alin. (1) Cod penal, urma să adopte o sentință de condamnare în baza prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 1) Cod de procedură penală și cu stabilirea pedepsei care urmează a fi executată.

3. Prin decizia din 29 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, nr.307-IX din 29.12.2021 a fost promulgată Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021).

Conform art.107 Cod penal, amnistia este actul care are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

În conformitate cu art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal.

Concluzionând asupra vinovăției inculpatului Calugari Dionisie în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.371 alin. (1) Cod penal, aplicând prevederile art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că la caz sunt aplicabile prevederile Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021).

Instanța de apel a constatat, că art.1 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021) expres stabilește că se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculcate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8.

Conform prevederilor art.2 al aceleiași legi, (1) Procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. (2) Procesul penal în privința infracțiunilor usoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. (3) Încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculcate. (4) În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești,

vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

În situația stabilită pe caz privind comiterea de către inculpatul Călugări Dionisie a infracțiunii prevăzute de art. 371 alin. (1) Cod penal, ținând cont de prevederile legale, instanța de apel a considerat că careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie nu sunt, deoarece inculpatul Calugari Dionisie, nu face parte din persoanele care cad sub interdicțiile de aplicarea amnistiei reglementate la art.6 din Legea nr. 243 din 24.12.2021.

În continuare, instanța de apel a concluzionat că, reieșind din faptul că infracțiunea de care este condamnat inculpatul Calugari Dionisie cade sub incidența actului de amnistie, instanța de apel va menține sentința instanței de fond, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.371 alin. (1) Cod penal, fiindu-i numită o pedeapsă și apoi l-a eliberat de executarea pedepsei numite, în temeiul art.2 alin.(4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021).

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripția Bălți, Bodareu Octavian, care indică ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare 27.10.2012), și solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat argumente similare cu cele indicate în apel (pct. 3 din prezenta decizie).

5. Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Titularul recursului s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (redacția legii cu modificările operate prin art.IV din Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), în conformitate cu care, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale și recursul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Conform prevederilor art. XI alin.(3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), (nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01 septembrie 2023), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) Cod de procedură penală, (redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01 septembrie 2023), instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.

Potrivit art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet din 3 judecători, prin încheiere, declară inadmisibil recursul dacă recursul este vădit neîntemeiat.

În temeiul art. 432 alin.(4) Cod de procedură penală, în încheierea privind inadmisibilitatea recursului se menționează sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității. Aceasta se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01.09.2023), și anume, - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, instanța de recurs atestă că, temeiul de recurs invocat de către recurent, nu și-a găsit confirmarea, în speță nefiind constată eroarea de drept invocată.

Tot aici, completul de judecată menționează, că argumentele din recurs preponderent sunt aceleași care au fost invocate și în cererea de apel, în privința cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod argumentat și detaliat.

În acest sens, completul de judecată indică că în conformitate cu art. 2 alin. (4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021): *„În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.”*

Completul de judecată conchide că nu poate reține alegațiile recurentului precum că: *„art. 2 alin. (4) al Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se referă la persoana care se opune să-i fie aplicată amnistia în fața instanței de judecată, cu prezența fizică, de altfel, dânsul poate să-și dea acordul pe alt dosar, deoarece amnistia poate fi aplicată doar o singură dată.”*, or, această reprezintă o interpretare eronată a sensului actului de amnistie ca actul normativ de clemență adoptat de puterea legislativă, cât și prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021).

Astfel, completul de judecată menționează că, prevederile art.2 alin.(4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021), statuează expres posibilitatea aplicării actului de amnistie de către instanța de judecată, persoanelor inculpate care refuză aplicarea actului de amnistie prin încetarea procesului penal în conformitate cu art. (1)-(3) în baza unei cereri scrise, dacă în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6. Or, încetarea procesului penal potrivit prevederilor art. 332 alin.(5) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut la art.275 pct.4) (intervenirea actului de amnistie), nu se admite fără acordul inculpatului, și în acest caz, procedura continuă în mod obișnuit, iar refuzul inculpatului de a fi aplicat actul de amnistie poate avea mai multe forme, devreme ce legiuitorul nu a stabilit o anumită forma a acestuia. Prin urmare, la caz,

soluția instanței de apel cu privire la menținerea sentinței primei instanțe pronunțate în lipsa inculpatului în conformitate cu art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, - sentința de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în temeiul intervenirii actului de amnistie, este legală și întemeiată.

Pornind de la cele expuse supra completul de judecată conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept semnalate de recurent, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului, a fost aplicată în limitele legii.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, completul de judecată concluzionează că, temeiul de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu este incident speței, hotărârea atacată fiind legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripția Bălți, Bodareu Octavian împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privindu-l pe **Calugari Dionisie XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris